

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Yehosheva (Jehosheba)

1. מל"ב יא

" א ועתליה אם אחזיהו, וראתה (ראתה) כי מת בנה; ותקם, ותאבד, את, כל-זרע הממלכה. ב. ותקח יהושבע בת-המלך-יורם אחות אחזיהו את-יואש בן-אחזיהו, ותגנב אתו מתוך בני-המלך הממותתים (המומתים)--אתו ואת-מינקתו, בחדר המטות; ויסתרו אתו מפני עתליהו, ולא הומת. ג. ויהי אתה בית יהוה, מתחבא שש שנים; ועתליה, מלכת על-הארץ. ד. ובשנה השביעית שלח יהוידע ויקח את-שרי המאיות (המאות), לקרי ולרצים, ויבא אתם אליו, בית יהוה; ויכרת להם ברית וישבע אתם, בבית יהוה, וירא אתם, את-בן-המלך... יב. ויוצא את-בן-המלך, ויתן עליו את-הנזר ואת-העדויות, וימלכו אתו, וימשחהו; ויפו-כף--ויאמרו, יחי המלך."

When Athaliah, the mother of Ahaziah, learned that her son was dead, she promptly killed off all who were of royal stock. But Jehosheba, daughter of King Joram and sister of Ahaziah, secretly took Ahaziah's son Joash away from among the princes who were being slain, and [put] him and his nurse in a bedroom. And they kept him hidden from Athaliah so that he was not put to death. He stayed with her for six years, hidden in the House of the LORD, while Athaliah reigned over the land. In the seventh year, Jehoiada sent for the chiefs of the hundreds of the Carites and of the guards, and had them come to him in the House of the LORD. He made a pact with them, exacting an oath from them in the House of the LORD, and he showed them the king's son.... [Jehoiada] then brought out the king's son, and placed upon him the crown and the insignia. They anointed him and proclaimed him king; they clapped their hands and shouted, "Long live the king!"

2. דבה"י ב, כב

" י ועתליהו אם אחזיהו, וראתה כי מת בנה; ותקם, ותדבר את-כל-זרע הממלכה--לבית יהוידע. יא. ותקח יהושבע בת-המלך את-יואש בן-אחזיהו, ותגנב אתו מתוך בני-המלך המומתים, ותתן אתו ואת-מינקתו, בחדר המטות; ותסתירהו יהושבע בת-המלך יהורם אשת יהוידע הפהן כי היא הייתה אחות אחזיהו, מפני עתליהו--ולא המיתתהו. יב. ויהי אתם בבית האלהים, מתחבא שש שנים; ועתליה, מלכת על-הארץ."

When Athaliah, Ahaziah's mother, learned that her son was dead, she promptly did away with all who were of the royal stock of the house of Judah. But Jehoshabeath, daughter of the king, spirited away Ahaziah's son Joash from among the princes who were being slain, and put him and his nurse in a bedroom. Jehoshabeath, daughter of King Jehoram, wife of the priest Jehoiada—she was the sister of Ahaziah—kept him hidden from Athaliah so that he was not put to death. He stayed with them for six years, hidden in the House of God, while Athaliah reigned over the land.

3. דבה"י ב, כד

" א בן-שבע שנים, יאש במלכו, וארבעים שנה, מלך בירושלם; ושם אמו, צביה מבאר שבע. ב. ויעש יואש הישר, בעיני יהוה, כל-ימי, יהוידע הפהן. ג. וישא-לו יהוידע, נשים שתיים; ויולד, בנים ובנות. ד. ויהי, אחרי-כן; הנה עם-לב יואש, לחדש את-בית יהוה. ה. ויקבץ, את-הפנהים והלויים, ויאמר להם צאו לערי יהודה וקבצו מכל-ישראל כסף לחזק את-בית אלהיכם מדי שנה בשנה, ואתם תמרהו לדבר; ולא מהרו, הלויים. ו. ויקרא המלך, ליהוידע הראש, ויאמר לו מדוע לא-דרשת על-הלויים, להביא מיהודה ומירושלם את-משאת משה עבד-יהוה והקהל לישראל--לאהל, העדות. ז. כי עתליהו המרשעת, בניה פרצו את-בית האלהים; וגם כל-קדשי בית-יהוה, עשו לבעלים. ח. ויאמר המלך, ויעשו ארון אחד; ויתנהו בשער בית-יהוה, חוצה. ט. ויתנו-קול ביהודה ובירושלם, להביא ליהוה משאת משה עבד-האלהים על-ישראל--במדבר. י. וישמחו כל-השרים, וכל-העם; ויביאו וישליכו לארון, עד-לכלה. יא. ויהי בעת יביא את-הארון אל-פקדת המלך, ביד הלויים, וקראתם פי-רב הכסף ובא סופר המלך ופקיד פהן הראש, ויערו את-הארון וישאאו וישיבהו אל-מקומו; כה עשו ליום ביום, ויאספו-כסף לרב. יב. ויתנהו המלך ויהוידע, אל-עושה מלאכת עבודת בית-יהוה, ויהיו שגרים חצבים וחרשים, לחדש בית יהוה; וגם לחרשי ברזל ונחשת, לחזק את-בית יהוה. יג. ויעשו עשי המלאכה, ותעל ארוכה למלאכה בידם; ויעמידו את-בית האלהים, על-מתכנתו--ויאמרו. יד. וככלותם הביאו לפני המלך ויהוידע את-שאר הכסף, ויעשהו כלים לבית-יהוה כלי שרת, והעלות וכפות, וכלי זהב וכסף; ויהיו מעלים עלות בבית-יהוה, תמיד, כל ימי יהוידע. טו. ויזקן יהוידע וישבע ימים, וימת--בן-מאה ושלשים שנה, במותו. טז. ויקברהו בעיר-דיוד, עם-המלכים; פי-עשה טובה בישראל, ועם האלהים וביתו. יז. ואחרי מות, יהוידע, באו שרי יהודה, וישתחוו למלך; אז שמע המלך, אליהם. יח. ויעזבו, את-בית יהוה אלהי אבותיהם, ויעבדו את-האשרים, ואת-העצבים; ויהי-קצף, על-יהודה וירושלם, באשמתם, זאת. יט. וישלח בהם נבאים, להשיבם אל-יהוה; ויעידו בם, ולא האזינו. כ. ורוח אלהים, לבשה את-זכריה בן-יהוידע הפהן, ויעמד, מעל לעם; ויאמר להם כה אמר האלהים, למה אתם עברים את-

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

מִצֹּת יְהוָה וְלֹא תִצְלִיחוּ--כִּי-עֲזַבְתֶּם אֶת-יְהוָה, וַיַּעֲזֹב אֶתְכֶם. כֹּא וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו, וַיִּרְגְּמֵהוּ אֲבָן בְּמִצֹּת הַמֶּלֶךְ, בַּחֲצַר, בֵּית יְהוָה. כֹּב וְלֹא-זָכַר יוֹאֵשׁ הַמֶּלֶךְ, הַחֹסֵד אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹנָדָע אָבִיו עִמּוֹ, וַיְהַרְג, אֶת-בָּנוֹ; וְכִמּוֹתָו אָמַר, יִרְא יְהוָה וַיְדַרְשׁ. כֹּג וַיְהִי לְתַקּוּפַת הַשָּׁנָה, עָלָה עָלָיו חֵיל אָרָם, וַיָּבֹאוּ אֶל-יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם, וַיִּשְׁחִיתוּ אֶת-כָּל-שָׂרֵי הָעָם מֵעַם; וְכָל-שָׁלֵלָם שָׁלְחוּ, לְמֶלֶךְ דְּרָמָשֶׁק. כֹּד כִּי בִמְצַעַר אַנְשִׁים בָּאוּ חֵיל אָרָם, וַיְהוֶה נֶתַן בְּיָדָם חֵיל לָרֶב מְאֹד--כִּי עָזְבוּ, אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם; וְאֶת-יֹאֵשׁ, עָשׂוּ שְׂפָטִים. כֹּה וּבִלְכֹתֶם מִמֶּנּוּ, כִּי-עָזְבוּ אֹתוֹ בְּמַחֲלָיִים רַבִּים, הִתְקַשְׁרוּ עָלָיו עֲבָדָיו בְּדַמֵּי בְנֵי יְהוֹנָדָע הַלֵּהָן, וַיְהַרְגוּהוּ עַל-מִטָּתוֹ וַיָּמָת; וַיִּקְבְּרוּהוּ בְּעֵיר דָּוִד, וְלֹא קִבְּרוּהוּ בְּקִבְרוֹת הַמַּלְכִים. כֹּו וְאֵלֶּה, הַמִּתְקַשְׁרִים עָלָיו: זָבָד, בֶּן-שִׁמְעָת הָעַמּוֹנִית, וַיְהוֹזָבָד, בֶּן-שִׁמְרַית הַמוֹאָבִית. כֹּז וּבְנֵיו וּרְב (יִרְב) הַמִּשָּׂא עָלָיו, וַיְסִידוּ בֵּית הָאֱלֹהִים--הֵנָּם כְּתוּבִים, עַל-מִדְרַשׁ סֵפֶר הַמַּלְכִים; וַיִּמְלֶךְ אֲמַצְיָהוּ בְנוֹ, תַּחֲתָיו .

Jehoash was seven years old when he became king, and he reigned in Jerusalem forty years. His mother's name was Zibiah of Beer-sheba. 2 All the days of the priest Jehoiada, Jehoash did what was pleasing to the LORD. 3 Jehoiada took two wives for him, by whom he had sons and daughters. 4 Afterward, Joash decided to renovate the House of the LORD. 5 He assembled the priests and the Levites and charged them as follows: "Go out to the towns of Judah and collect money from all Israel for the annual repair of the House of your God. Do it quickly." But the Levites did not act quickly. 6 The king summoned Jehoiada the chief and said to him, "Why have you not seen to it that the Levites brought the tax imposed by Moses, the servant of the LORD, and the congregation of Israel from Judah and Jerusalem to the Tent of the Pact?" 7 For the children of the wicked Athaliah had violated the House of God and had even used the sacred things of the House of the LORD for the Baals. 8 The king ordered that a chest be made and placed on the outside of the gate of the House of the LORD. 9 A proclamation was issued in Judah and Jerusalem to bring the tax imposed on Israel in the wilderness by Moses, the servant of God. 10 All the officers and all the people gladly brought it and threw it into the chest till it was full. 11 Whenever the chest was brought to the royal officers by the Levites, and they saw that it contained much money, the royal scribe and the agent of the chief priest came and emptied out the chest and carried it back to its place. They did this day by day, and much money was collected. 12 The king and Jehoiada delivered the money to those who oversaw the tasks connected with the work of the House of the LORD. They hired masons and carpenters to renovate the House of the LORD, as well as craftsmen in iron and bronze to repair the House of the LORD. 13 The overseers did their work; under them the work went well and they restored the House of God to its original form and repaired it. 14 When they had finished, they brought the money that was left over to the king and Jehoiada; it was made into utensils for the House of the LORD, service vessels: buckets and ladles, golden and silver vessels. Burnt offerings were offered up regularly in the House of the LORD all the days of Jehoiada. 15 Jehoiada reached a ripe old age and died; he was one hundred and thirty years old at his death. 16 They buried him in the City of David together with the kings, because he had done good in Israel, and on behalf of God and His House. 17 But after the death of Jehoiada, the officers of Judah came, bowing low to the king; and the king listened to them. 18 They forsook the House of the LORD God of their fathers to serve the sacred posts and idols; and there was wrath upon Judah and Jerusalem because of this guilt of theirs. 19 The LORD sent prophets among them to bring them back to Him; they admonished them but they would not pay heed. 20 Then the spirit of God enveloped Zechariah son of Jehoiada the priest; he stood above the people and said to them, "Thus God said: Why do you transgress the commandments of the LORD when you cannot succeed? Since you have forsaken the LORD, He has forsaken you." 21 They conspired against him and pelted him with stones in the court of the House of the LORD, by order of the king. 22 King Joash disregarded the loyalty that his father Jehoiada had shown to him, and killed his son. As he was dying, he said, "May the LORD see and requite it." 23 At the turn of the year, the army of Aram marched against him; they invaded Judah and Jerusalem, and wiped out all the officers of the people from among the people, and sent all the booty they took to the king of Damascus. 24 The invading army of Aram had come with but a few men, but the LORD delivered a very large army into their hands, because they had forsaken the LORD God of their fathers. They inflicted punishments on Joash. 25 When they withdrew, having left him with many wounds, his courtiers plotted against him because of the murder of the sons of Jehoiada the priest, and they killed him in bed. He died and was buried in the City of David; he was not buried in the tombs of the kings. 26 These were the men who conspired against him: Zabad son of Shimeath the Ammonitess, and Jehozabad son of Shimrith the

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Moabites. 27 As to his sons, and the many pronouncements against him, and his rebuilding of the House of God, they are recorded in the story in the book of the kings. His son Amaziah succeeded him as king.

4. **רלב"ג מל"ב יא, א**
 "והנה הסתירה אותם יהושבע בבית ה', כי שם היתה יושבת, כי בעלה היה כהן גדול"
5. **מצודת דוד מל"ב יא, ג**
 "כי היא היתה אשת כהן גדול, והתמידה לשבת בבית המקדש"
6. **רד"ק ירמיהו כט, כו**
 " יהוידע לפי שהיה כהן גדול והיה ראש וגדול בדורו"
7. **קוהלת רבה פרשה א**
 "אילו היה אהרן קיים בדורו של יהוידע, יהוידע היה גדול ממנו בשעתו"
8. **מדרש תהילים מזמור יח**
 " דבר אחר כי אתה תאיר נרי ביואש. ה' אלקי יגיה חשכי ביהוידע. ר' אליעזר אומר בעליית בית המקדש היה טמון. א"ר שמואל בר נחמני בתאין היה טמון. א"ר סימון נראין דברי ר' אליעזר בעליית בית המקדש בימות החמה. ודברי ר' שמואל בימות הגשמים. ומי שמרו יהוידע הכהן ויהושבעת אשתו. הוי אומר כי אתה תאיר נרי:"
9. **קוהלת רבה פרק ג פרשה טז**
 " בשעה שעלה נבוזראדן להחריב את ירושלים רמז הקב"ה לאותו הדם שיהיה תוסס ועולה. רנ"ב שנה, מן יואש עד צדקיה מה עשו? גרפו עליו כל עפר, ועשו כל ערימה, ולא נח, והיה הדם תוסס ומרתין.
 אמר הקב"ה לדמא [לדם]: הא ענתא דתיגבי דייתיקי דידך [זה הזמן שתפרע את שטר-הצוואה שלך]! כיון שעלה נבוזראדן וחמא יתיה [ראה את הדם], אמר לון [להם]: מה טיבו של דם הזה, שתוסס כך? אמרו לו: דם פרים ואילים וכבשים שהיו שוחטין ומקריבין. הביא פרים וכבשים ואילים ושחט עליו, ולא שתק ולא נח ולא עמד.
 מיד הביאן, תלאן בגרדון, אמר לון: אמרו לי מה טיבו של דם זה, ואם לא – אנא מסרק יתכון במסרקא דפרזלא [אסרק את בשרכם במסרקות של ברזל]! אמרו לו: הואיל והקב"ה רוצה לתבוע דמו מידנו – נגלה לך, אמרו לו: כהן ונביא ושופט היה מתנבא עלינו את כל הדברים האלה שאתה עושה עמנו, ולא היינו מאמינים בו, ועמדנו עליו והרגנוהו על שהיה מוכיחנו. מיד הביא שמונים אלף פרחי כהונה ושחט עליו [על הדם של זכריה], ולא נח, והיה הדם בוקע ועולה, עד שהגיע לקברו של זכריה. ועוד הביא סנהדרי גדולה [71 חכמים] וסנהדרי קטנה [23 חכמים] ושחט עליו, ולא נח.
 באותה שעה בא אותו רשע וזעק על הדם, ואמר לו: מה טב את ומה דמא דידך יתירא מדמי אילין [במה טוב אתה, ומה הדם שלך עדיף מדמם של אלו]? בעי את דניבד כל אומתך בגינה [רוצה אתה שאבד כל אומתך בגלגל]???
 באותה שעה נתמלא הקב"ה רחמים ואמר: ומה אם זה, רשע בן רשע ואכזרי, ועלה להחריב את ביתי – נתמלא עליהם רחמים, אנכי שכתוב בי [שמות ל"ד] ה' ה' אל רחום וחנון, וכתוב בי [תהלים קמ"ה] טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו – על אחת כמה וכמה!
 באותה שעה רמז הקב"ה לאותו דם ונבלע במקומו".
10. **שמות רבה ח, ג**
 " ואחרי מות יהוידע באו שרי יהודה וישתחוו למלך אז שמע המלך אליהם, מהו וישתחוו למלך, שעשאוהו אלוה, אמרו לו אלולי שאפתה אלוה לא היית יוצא לאחר שבע שנים מבית קדשי הקדשים, אמר להן כך הוא, וקבל על עצמו לעשות אלוה, "